

ประธานพุดคุยกับสมาชิก ฉบับที่ 16 วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2562

"หมายเหตุประกอบงบการเงิน"

• สวัสดิ์ศรีรับ "พี-น้องสมาชิก" สหกรณ์ที่เคารพทุกท่าน วันนี้ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำเดือน 3 หรือวันเพ็ญเดือน 3 หรือ "วันมาฆบูชา" ที่มีชื่อเต็มๆว่า "มาฆปุรณมีบูชา" ซึ่งหมายถึงการบูชาในกลางเดือน 3 ถือว่าเป็นวันที่มีความสำคัญในพระพุทธศาสนา เป็นวันที่เกิดเหตุการณ์สำคัญเมื่อ 2,500 กว่าปีก่อน ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดง "โอวาทปาติโมกข์" ท่ามกลางที่ประชุม "มหาสังฆสันนิบาต" ครั้งใหญ่ในพระพุทธศาสนา เพราะมีเหตุการณ์เกิดขึ้นพร้อมกัน 4 ประการ คือหนึ่งพระภิกษุ 1,250 รูป ได้มาประชุมพร้อมกันยังวัดเวฬุวันโดยมิได้นัดหมาย หนึ่งพระภิกษุทั้งหมดนั้น เป็นผู้ได้รับการอุปสมบทจากพระพุทธเจ้าโดยตรง ที่เรียกกันว่า "เอหิภิกขุอุปสัมปทา" หนึ่งพระภิกษุทั้งหมดนั้น ล้วนเป็น "พระอรหันต์" และหนึ่ง วันดังกล่าวตรงกับวันเพ็ญเดือน 3 ดังนั้น จึงเรียกวันนี้อีกอย่างหนึ่งว่า "วันจาตุรงคสันนิบาต" หรือ วันที่มีการประชุมพร้อมด้วยองค์ 4 ครบ หลังจากเข้าวัดทำบุญใส่บาตรแล้ว มาคุย กันต่อเนาะครับ

• วันนี้ถึงคิวการพุดคุยเกี่ยวกับ "หมายเหตุประกอบงบการเงิน" หรือ Footnotes of Financial Statement ซึ่งคือ ส่วนหนึ่ง ของ "งบการเงิน" ที่มีความสำคัญไม่ด้อยไปกว่างบอื่นๆครับ

• หมายเหตุประกอบงบการเงิน คือ รายการที่แสดงรายละเอียดเพิ่มเติมจาก "งบการเงิน" เช่น นโยบายการทำบัญชี และเกณฑ์ การจัดทำงบการเงิน ข้อมูลเพิ่มเติมที่ไม่ได้แสดงอยู่ในงบการเงิน นโยบายการทำบัญชี เป็นสิ่งที่ทำให้ งบการเงินของแต่ละกิจการมีความแตกต่างกัน ดังนั้นผู้ใช้งบการเงินจะต้องอ่านก่อนว่ากิจการนั้น ใช้เกณฑ์การ จัดทำงบการเงินแบบใด

• ตัวอย่างรายการที่แสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

• การรับรู้รายได้

• เจ้าหนี้การค้า

• ลูกหนี้การค้า

• การตีมูลค่าสินค้าคงเหลือ

• การคำนวณค่าเสื่อมราคา

• ไปดูของจริงในหมายเหตุประกอบงบการเงินของ "สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดมุกดาหาร จำกัด" ในรายงานกิจการประจำปี 2561 หน้า 49-53 กันเลยดีกว่าครับ

• ข้อ 1 บอกสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญว่า สหกรณ์บันทึกบัญชีอย่างไร ซึ่งสหกรณ์เราบันทึกบัญชีโดยใช้เกณฑ์คงค้าง หรือ พึ่งรับพึ่งจ่าย หรือ Accrual Basis ครับมีการรับรู้รายได้ดอกเบี้ยตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา จำนวนรายได้จะเท่ากับอัตราดอกเบี้ยคูณด้วยจำนวนเงินต้นที่ค้างชำระตามระยะเวลาที่กู้ยืม สหกรณ์ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบ นายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้เงินกู้ และการเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ พ.ศ.2544 มีการตีราคาวัสดุคงเหลือ และของใช้สิ้นเปลืองตามราคาทุน ค่าเสื่อมราคาและอุปกรณโดยวิธีเส้นตรงในอัตราที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด เป็นต้น

• ข้อ 2 เงินสดและเงินฝากธนาคาร ในแต่ละปีมีจำนวนเท่าใด เป็นข้อมูลในวันสิ้นปีบัญชีของแต่ละปีครับ

• ข้อ 3 บอกรายละเอียดของเงินลงทุนว่าสหกรณ์ ได้นำไปลงทุนอะไรบ้าง สหกรณ์เราก็มีการนำเงินไปลงทุนในหุ้นของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด ส่วนเป็นจำนวนเท่าไร ในฉบับที่แล้วผมได้แจ้งให้ "พี่น้องสมาชิก" ทราบไปแล้วนะครับ

• ข้อ 4 เงินให้กู้ยืมสุทธิ ทั้งระยะสั้น และระยะยาว

ในปี 2560 สหกรณ์มีเงินให้กู้ยืมสุทธิ ระยะสั้น 54,829,936.12 บาท ระยะยาว 998,530,522.88 บาท

ในปี 2561 สหกรณ์มีเงินให้กู้ยืมสุทธิ ระยะสั้น 60,080,726.33 บาท ระยะยาว 1,083,117,597.86 บาท

•ข้อ 5 ลูกหนี้สุทธิ ทั้งระยะสั้น และระยะยาว

ในปี 2560 สหกรณ์มีลูกหนี้สุทธิ ระยะสั้น 217,689.48 บาท ระยะยาว 3,193,377.63 บาท

ในปี 2561 สหกรณ์มีลูกหนี้สุทธิ ระยะสั้น 224,650.17 บาท ระยะยาว 2,977,964.30 บาท

•ข้อ 6 ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับสุทธิ

ในปี 2560 สหกรณ์มีดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับสุทธิ 233,257.81 บาท

ในปี 2561 สหกรณ์มีดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับสุทธิ 304,558.20 บาท

•ข้อ 7 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย เครื่องเขียนแบบพิมพ์ และดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารค้างรับ

ในปี 2560 สหกรณ์มีสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น รวมทั้ง 2 รายการ 17,834.44 บาท(ในงบแยกรายการ)

ในปี 2561 สหกรณ์มีสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น รวมทั้ง 2 รายการ 47,168.39 บาท(ในงบแยกรายการ)

•ข้อ 8 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ บอกราคาตามบัญชี

ปี 2560 สหกรณ์มียานพาหนะและเครื่องใช้สำนักงานสุทธิ 61,835.78 บาท(ในงบแยกรายการ)

ปี 2561 สหกรณ์มียานพาหนะและเครื่องใช้สำนักงานสุทธิ 181,795.74 บาท(ในงบแยกรายการ)

•ข้อ 9 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย เงินประกันการใช้ไฟฟ้า และเงินประกันถ้ำน้ำดื่ม ทั้งปี 2560 และปี 2561 มีจำนวนเท่ากันปีละ 6,660.00 บาท

•ข้อ 10 เงินเบิกเกินบัญชีธนาคารและเงินกู้ยืมระยะสั้น รายการนี้ก็จะบอกว่าสหกรณ์มี

วงเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารกรุงไทย จำกัด จำนวน 10 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7.12 ต่อปี และสหกรณ์ไม่ได้ใช้วงเงินนี้ในการดำเนินการ

สัญญากู้เงินเครดิตเงินสดธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขามุกดาหาร จำนวน 2 สัญญา อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 5.00 ต่อปี สัญญาที่ 1 วงเงินกู้ 100 ล้านบาท หนี้ยกมาต้นปี 37,907,524.60 บาท กู้เพิ่มระหว่างปี 39,700,000.00 บาท ชำระหนี้ 56,707,524.60 บาท มีหนี้คงเหลือ ณ 30 กันยายน 2561 จำนวน 20,900,000.00 บาท สัญญาที่ 2 วงเงินกู้ 30 ล้านบาท ณ 30 กันยายน 2561 ไม่มียอดค้างชำระ

•ข้อ 11 เงินรับฝาก เหตุประกอบงบการเงิน ในรายงานกิจการ 2561 หน้า 52 ก็แสดงเงินรับฝากออมทรัพย์ และเงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ ทั้ง 2 ปีบัญชี

ปี 2560 สหกรณ์มีเงินรับฝากรวมทั้ง 2 ประเภท 157,607,675.41 บาท

ปี 2561 สหกรณ์มีเงินรับฝากรวมทั้ง 2 ประเภท 189,989,035.82 บาท

•ข้อ 12 หนี้สินหมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย ค่าสอบบัญชีค้างจ่าย ค่าผู้ตรวจสอบกิจการค้างจ่าย ดอกเบี้ยเงินกู้ค้างจ่าย และดอกเบี้ยเงินรับฝากค้างจ่ายครับ

ปี 2560 สหกรณ์มีหนี้สินหมุนเวียนอื่นรวม 183,663.90 บาท

ปี 2561 สหกรณ์มีหนี้สินหมุนเวียนอื่นรวม 227,119.75 บาท

•ข้อ 13 เงินกู้ยืมระยะยาว ประกอบด้วยเงินกู้ยืมระยะยาวจากสหกรณ์อื่นๆ รวมทั้งยืมจากชุมชนสหกรณ์ฯ จำแนก เป็น ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี และถึงกำหนดชำระเกิน 1 ปี

ปี 2560 สหกรณ์มีเงินกู้ยืมระยะยาว ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวนรวม 58,176,000.00 บาท ถึงกำหนดชำระ เกิน 1 ปี จำนวน 289,857,000.00 บาท

ปี 2561 สหกรณ์มีเงินกู้ยืมระยะยาว ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวนรวม 54,776,000.00 บาท ถึงกำหนดชำระ เกิน 1 ปี จำนวน 306,581,000.00 บาท

ในแต่ละสหกรณ์ที่สหกรณ์เราไปกู้ยืมมาก็จะจำแนกรายละเอียดว่ามีกี่สัญญา แต่ละสัญญามีอัตราดอกเบี้ยเท่าไร ชำระ คืบถึงงวด ชำระคืบไปแล้วกี่บาท มีหนี้คงเหลือเท่าไร มีรายละเอียดชัดเจนนะครับ ท่านลองไปเปิดอ่านดูอีกครั้งใน รายงานกิจการปี 2561 หน้า 52-53 ครับ

•ข้อ 14 หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย สำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่ และทุนช่วยเหลือผู้ค้าประกัน

ปี 2560 สหกรณ์มีหนี้สินไม่หมุนเวียนรวม 3,650,478.85 บาท

ปี 2561 สหกรณ์มีหนี้สินไม่หมุนเวียนรวม 4,249,353.70 บาท

•ข้อ 15 ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบ และอื่นๆ ประกอบด้วย ทุนสะสมเพื่อจัดตั้งสำนักงาน ทุนรักษาระดับอัตรา เงินปันผล ทุนประกันชีวิตสมาชิก ทุนศึกษาอบรม ทุนสาธารณประโยชน์ และทุนสวัสดิการสำหรับสมาชิก

ปี 2560 สหกรณ์มีทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบ และอื่นๆรวม 4,021,760.71 บาท

ปี 2561 สหกรณ์มีทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบ และอื่นๆรวม 4,570,662.59 บาท

•ตัวเลขส่วนใหญ่ผมเคยนำไปวิเคราะห์ให้อ่านในรูปแบบของ **CAMELS Model** อย่างละเอียดแล้วนะครับ วันนี้
ท่านยังเข้าไปหาอ่านได้ในเว็บไซต์ www.mukcoop.com ของสหกรณ์ครับ

•โดยสรุป "หมายเหตุประกอบงบการเงิน" ก็จะมีประโยชน์ดังนี้ครับ

•ใช้ดูจำนวนลูกหนี้การค้าหรือลูกหนี้เงินกู้ หลายคนคงมีคำถามว่าทำไมต้องดูเพราะว่าการมีลูกหนี้การค้าหรือลูกหนี้เงินกู้มาก ก็แสดงว่ากิจการขายสินค้าและบริการได้ดี หรือมีสภาพคล่องดีจนสามารถปล่อยเงินกู้ได้เป็นจำนวนมาก แต่ก็ไม่เสมอไปลูกหนี้การค้า หรือลูกหนี้เงินกู้ หากมีมากจนผิดสังเกตอาจจะเกิดจากกิจการมีลูกหนี้การค้าที่ขาดสภาพคล่องทำให้ไม่มีความสามารถในการชำระหนี้ ทำให้เกิดผลเสียต่อกิจการหรือสหกรณ์ได้ ดังนั้นผู้ใช้งบการเงินควรสังเกตตรงจุดนี้ให้ดีว่า ลูกหนี้การค้าหรือลูกหนี้เงินกู้เป็นอย่างไร มีความสามารถในการจ่ายหนี้หรือไม่

•ใช้ดูการคำนวณและตัดค่าเสื่อมราคา เพราะบางที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการตัดค่าเสื่อมราคาทำให้กิจการมีกำไรโตขึ้นมากในรอบบัญชีนั้น ทำให้ผู้อ่านงบเข้าใจผิดว่ากำไรที่ได้นั้นมาจากการดำเนินงาน

•เมื่อผู้ใช้งบการเงินเปรียบเทียบอัตราการทำกำไรกับกิจการคู่แข่งแล้วพบว่า กิจการสามารถทำอัตรากำไรได้มากกว่าหรือแตกต่างกันมาก อาจจะมีผลมาจากทั้งสองกิจการมีนโยบายการทำบัญชีที่แตกต่างกันก็เป็นได้

•เมื่อพบว่ากิจการมีรายได้โตขึ้นมากๆ ผู้ใช้งบการเงินต้องตรวจสอบว่า กิจการมีนโยบายการรับรู้รายได้ได้อย่างไร

•สามารถดูรายการอื่นๆ ที่ไม่ได้แสดงในงบการเงิน

•หวังใจว่า “พี่-น้องสมาชิก” ที่ติดตามอ่าน “ประธานพูดคุยกับสมาชิก” โดยเฉพาะการพูดคุยเกี่ยวกับ “งบการเงิน” ไม่ว่าจะเป็งบแสดงฐานะทางการเงินหรืองบดุล งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด รวมทั้งหมายเหตุประกอบงบการเงินในฉบับนี้แล้ว จะทำให้ท่านมีความมั่นใจในการและวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์ ในฐานะที่เราเป็น “เจ้าของ” มากขึ้นนะครับ

•อย่าลืมนะครับว่า สหกรณ์เป็นของ “สมาชิก” บริหารโดย “สมาชิก” และเพื่อ “สมาชิก” ดังนั้นท่านจึงต้องช่วยกันติดตามกำกับการบริหารสหกรณ์ของท่านอย่างใกล้ชิด อย่างน้อยที่สุดถ้าท่านสามารถ "อ่านและวิเคราะห์งบการเงิน" ได้อย่างเข้าใจ ท่านก็จะเป็นกำลังสำคัญหนึ่งที่จะช่วยให้สหกรณ์เจริญเติบโตและก้าวหน้าอย่างมั่นคง

•พบกันใหม่ฉบับหน้าครับ

ด้วยจิตศรัทธาและเชื่อมั่น

วิทยา ธารประเสริฐ

ประธานกรรมการ

19-02-62